

Miljøprogram for Hamang og Industriveien

Datert 22. mars 2018

OM HAMANG OG INDUSTRIVEIEN

Visjon

Hamang og Industriveien skal utvikles til et attraktivt bymiljø basert på boliger, nærings- og servicevirksomheter, kulturliv og gode møteplasser.

Sandviksvassdraget er det største og viktigste lakse- og ørretvassdraget i Oslo og Akershus. Ved utvikling av området, skal det tas hensyn til Sandvikselva og utfordringene med hensyn til flom og biologisk mangfold. Den blågrønne strukturen skal styrkes.

I tillegg skal viktige siktlinjer til åsene rundt Sandvika og kulturminner bevares. Det tilrettelegges for høy arealutnyttelse, byrom og bygninger skal likevel ha høy arkitektonisk kvalitet som bidrar til godt bymiljø. Attraktive gang- og sykkelforbindelser, med særlig vekt på forbindelser til togstasjonen, skal gis høy prioritet.

Bærum kommune ønsker å være en pådriver for en klima- og miljøvennlig byutvikling. Dette innebærer at det må gjennomføres tiltak som reduserer energiforbruken og utslipp av klimagasser. Future Built og Smart City Bærum kan bidra med faglig bistand og initiering av miljøtiltak.

OM MILJØPROGRAMMET

Miljøprogrammet er utarbeidet av Bærum kommune og er et supplement til plankart og reguleringsbestemmelsene. Reguleringsbestemmelsene har krav om utarbeidelse av miljøoppfølgingsplan. Miljøoppfølgingsplanen er ikke juridisk bindende, men vil være retningsgivende ved behandling av plan- og byggesaker. Miljøprogrammet vil bli revidert hvert femte år.

Miljøprogrammet redegjør for kommunens miljømål og har til hensikt å forenkle arbeidet med iverksetting og gjennomføring av miljøtiltak. Miljøprogrammet har 4 innsatsområder:

- Biomangfold og overvannshåndtering
- Energi
- Transport
- Ressursbruk og klimagassreduksjon

Hvert av innsatsområdene har miljømål og forslag til tiltak for å oppnå målene. Tiltakene som skal gjennomføres er veiledende, og tiltakshaver kan velge andre tiltak. Det viktige er at miljømål i miljøprogrammet oppnås.

Tiltakshaver er ansvarlig for utarbeidelse av miljøoppfølgingsplan. Denne skal sendes inn sammen med detaljreguleringsplanen og byggesøknad.

Miljøprogrammet er utarbeidet i henhold til NS 3466: Miljøprogram og miljøoppfølgingsplan for ytre miljø for bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen.

INNSATSOMRÅDER

Biomangfold og overvannshåndtering

Mål:

- Det biologiske mangfoldet i Sandvikselva og kantsonene rundt elva skal etter utbyggingen være styrket sammenlignet med situasjonen før utbyggingen.
- Bygninger, infrastruktur og fellesarealer skal tilpasses flomsoneer, økte nedbørmengder og andre konsekvenser knyttet til fremtidige klimaendringer.
- Overvannshåndtering skal styrkes ved å oppnå minimum blågrønnfaktor BGF = 0,7 for de enkelte delområdene definert i områdeplanen.

Aktuelle tiltak:

- Sikre eksisterende kantsoner langs Sandvikselva med vegetasjon som er stedsegen og styrker biomangfoldet i kantsonene og elva. Sikre eksisterende vegetasjon.
- Plan for massehåndtering i byggefasen som hindrer forurensning til Sandvikselva fra slam, tungmetaller, kjemikalier eller olje som følge av avrenning. Sees i sammenheng med punkt under avfall.
- Etablere fordrøyningsløsninger som åpne løsninger, grønne tak.
- Bruke blågrønn faktor i planlegging av de enkelte byggeprosjektene.

Dokumentasjon:

- Regulering og rammetillatelse: Utomhusplan som redegjør for løsninger knyttet til biologisk mangfold og overvannshåndtering. Beregning av blågrønn faktor, jr. Blågrønn Faktor, Veilder Byggesak 2014.
- Rammetillatelse: Igangsettingstillatelse: Plan for disponering av masser i byggeperioden for å hindre forurensning.

Energi

Mål:

- Området skal utvikles med et fleksibelt energiforsyningsystem som tar hensyn til fremtidsrettede løsninger, for eksempel tilførsel av elektrisitet fra solcellepanel.

Aktuelle tiltak:

- Nye og rehabiliterte bygg legges til rette for energiforsyning fra solcellepaneler eller andre fremtidsrettede løsninger. Byggene etableres som plusshus eller 0-hus.
- Bygg og uteområder planlegges med sikte på å minimere energibruk over levetiden, blant annet ved plassering og utforming av bygg, utnyttelse av overskuddsenergi og bruk av energieffektive løsninger.
- Varme, ventilasjon, kjøling, lyskilder og andre tekniske installasjoner behovsstyres, fortrinnsvis i et samordnet, helhetlig system.
- Dokumentasjon:
- Regulering og rammetillatelse: Plan for håndtering av energiforsyning, distribusjon av overskuddsenergi og reduksjon av energibruk gjennom levetiden.

Transport

Mål:

- Reiser internt på Hamang skal fortrinnsvis skje til fots eller med sykkel.
- Hvert prosjekt skal sikre en god tilrettelegging for gående og syklende i utformingen av utearealer og inngangsløsninger.

Aktuelle tiltak:

- Detaljregulering: Sikre god fremkommelighet og tilrettelegge for syklister, fotgjengere og kollektivtransport i plankart og bestemmelser.
- Overdekket, lyssatt sykkelparkering nær innganger, fortrinnsvis innendørs. Rom for vedlikehold av sykler og ladepunkter for el.sykkel bør vurderes.
- Romslig og attraktiv plassering og tilrettelegging for barnevogner, sykler og lastesykler som gjør det lett å gå og sykle.
- Tilrettelegge de best tilgjengelige parkeringsarealene for deleordninger for sykkel og bil.

Dokumentasjon:

- Rammetillatelse: Plan som redegjør for tiltak knyttet til tilrettelegging for gående og syklende.

Ressursbruk og klimagassreduksjon

Mål:

- Gjenbruk og bruk av lokale masser i størst mulig grad.
- Total avfallsmengde i byggefasen skal være maks. 22 kg/ m² BTA eksklusive riving og tyngre masser. Kildesorteringsgrad skal være minimum 90 %.
- Materialer som benyttes skal fortrinnsvis baseres på fornybare eller resirkulerte ressurser, være egnet for gjenvinning og bidra til et lavt utslipp av klimagasser. Alle bygg bør ha mål om minst 25 % reduksjon av klimagassutslipp fra materialbruk (BREEAM).
- Etablere rutiner som sikrer miljøriktig materialvalg (BREEAM), inkludert gjenbruksmaterialer også med hensyn til god kvalitet og lang levetid.
- Materialer som benyttes på Hamang skal sikre et godt innemiljø og ikke inneholde miljøgifter (ref. REACH vedlegg XVII artikkel 53 og den norske Prioritetslisten).
- Anleggsdriften skal være fossilfri.

Aktuelle tiltak:

- Plan og rutiner for massehåndtering i byggefasen.
- Avfallsplan med rutiner som sikrer minimalt med avfall av byggematerialer (materialvalg og utførelse som minimerer kapp og svinn i byggeperioden).
- Gjenbruk av materialer ved riving/rehabilitering.
- Avfallssystem i byggefasen som tilrettelegger for tilstrekkelig med avfallsfraksjoner og høy kildesorteringsgrad.
- Rutiner som sikrer miljøriktige materialvalg, også med hensyn til god kvalitet og lang levetid.

- Helse- og miljøfarlige stoffer og produkter som planlegges brukt skal forhåndsvurderes i forhold til substitusjonsplikten.
- Alle produkter til bruk i oppholdsrom skal tilfredsstillende emisjonsklasse M1 eller tilsvarende.
- Etterspørre fossilfrie byggeplasser i konkurranser, anbudsinnbydelser, kontrakter og byggeplaner.

Dokumentasjon:

- Rammetillatelse: Materialliste som redegjør for miljø- og klimavennlige valg, samt klimagassregnskap for materialer.
- Igangsettingstillatelse: Plan for avfallsreduksjon i byggefasen, samt beskrivelse av rutine for produktvurdering mot substitusjonsplikten
- Ferdigattest: Dokumentasjon av rutine for produktvurdering mot substitusjonsplikten1 158 tegn m/mellomrom